

Opis źródła:

Przedmiot niniejszego opracowania stanowi list Katarzyny Zamoyskiej jaki napisała w 1628 r., do swojego męża Tomasza Zamoyskiego (1594 – 1638) II ordynata Zamościa, wojewody kijowski (od 1619 r.), marszałka Trybunału Koronnego (1622 r.) podkanclerzego koronny (od 1628 r.) i kanclerza wielkiego koronnego (od 1635 r.). Nieobecność Tomasza w Zamościu powodowała, że małżonkowie regularnie pisywali do siebie. Swoje listy Katarzyna zaczęła pisać tuż po ślubie mając około 18 lat. Przeważnie wszystkie listy pisała samodzielnie – analizowane źródło jest pisane ręką samej Katarzyny.

Miejsce przechowywania źródła:

List jest przechowywany w AGAD, w Archiwum Zamoyskich

Rp.: AGAD, AZ, rkp. 412 Oryginał

Sygnatura: 1/358/0/-/412

Tekst źródła:

Moje najkochańsze serca,

Mój serdeczny Dobrodzieju

Uniżone posługi moje zaliczam, jako napili w miłościwą łaskę WM mego mościego Pana i Dobrodzieja kochanego. Bardzo Panu Bogu dziękuje żeś WM mego możnego Pana i Dobrodzieja kochanego. {znak przypominający alfę }

Barzo, bardzo z wielkim pragnieniem i z tęsknotą moją, życzę sobie prętkiego widzenia z WM, Dobrodziejem moim i czekam ochotnie na rozkazanie WM mego możnego Pana i Dobrodzieja

Będąc gotowa, listy od Księżny jej mości WM memu możnemu Panu staroście Krasnostawskiemu. Należy tak rozumieć że w tej sprawie, takem zrozumiała z karteczki i z listu do mnie pisanego, który WM memu możnemu Panu i Dobrodziejowi posłałam.

Jam z łaski Boga zdrowa. Wczora posłaniec od mości Pani Wojewodziny Wileski przyjechał i dziatki nase zdrowe z łaski Bożej służby z nie uniżone oddają WM memu możnemu Panu. U nas sam gwałtownemi, trwogami strasą i kupą wielką tego pogaństwa. Panie Boże racz to °we wistko° dobre obrocicz i pokoju nam użyczyć.

A teraz ze wsistką powolnością moją oddaję się miłościwi WM mego możnego Pana łasce.

W Zamościu 1 lutego 1628.

WM mego moścogo Pana i Dobrodzieja sercza
Barzo miłująca małżonka y uniżona wieczna sługa
Katarzyna Zamoyska z Ostroga

Słowniczek pojęć:

Jakub Sobieski – starosta krasnostawski w latach 1624- 1644. Ojciec króla Jana III Sobieskiego.

Anna Alojza z Ostrogskich Chodkiewiczowa – wojewodzina wileńska w latach 1620 – 1654.

Żona Jana Karola Chodkiewicza. Siostra Katarzyny Zamoyskiej.

Dziatki - dzieci Katarzyny i Tomasza Zamoyskich

Pytania do źródła.

Pytania dla uczniów szkoły średniej (poziom podstawowy):

- 1.Co jest tematem listu?
- 2.Do kogo był adresowany list?
- 3.Kim był „*Pana i Dobrodziej kochany*” (podaj imię i urząd jaki piastował)
- 4.Na podstawie listu określ relację łączącą nadawcę i odbiorcę listu.

Pytania dla uczniów szkoły średniej (poziom rozszerzony):

- 1.Czemu miał służyć uniżony ton kobiety?
- 2.Na podstawie własnej wiedzy napisz o jakim wydarzeniu pisała Katarzyna „*U nas sam gwałtownemi, trwogami strasą i kupą wielką tego pogaństwa*”
- 3.Wyjaśnij kim były dzieci Katarzyny i Tomasza Zamoyskich?
- 4.Odwołując się do własnej wiedzy i tekstu źródłowego scharakteryzuj rolę kobiety, jaką pełniła w tym czasie (1 lutego 1628) Katarzyna, a jaką propagował kościół katolicki. (skup się na wzorcu, jaki KK propagował)

Wskazówki:

Na co uczeń powinien zwrócić uwagę. Wyjaśnienie niuansów źródła.

Uczeń czytając tekst źródłowy powinien dostrzec, że Katarzyna pisze do męża Tomasza Zamoyskiego – II Ordynata. To pozwoli zidentyfikować ich dzieci. Na podstawie zwrotów grzecznościowych i uniżoności uczeń powinien dostrzec posłuszną i kochającą żonę i matkę. A znając realia baroku i zapatrywanie Kościoła Katolickiego na pozycję kobiet powinien określić wzorzec dobrej żony.

Literatura pomocnicza:

Kupczewska M., O roli kobiet w życiu publicznym XVII wiecznej Rzeczypospolitej (w świetle korespondencji Katarzyny z Ostrojskich Zmoyskiej, w: Czasopismo Naukowe Instytutu Studiów Kobiety, s. 25 – 51.

Imię i nazwisko osoby opracowującej rekord: Alicja Szatkowska